

REPERE METODOLOGICE
cu privire la activitatea managerilor școlari în scopul formării comportamentului responsabil
la traficul rutier și în caz de situații excepționale
în anul de studii 2017-2018

În contextul formării la elevi a competențelor transversale/transdisciplinare, în anul de studii 2017-2018 (ca și în anii 2013-2014, 2015-2016, 2016-2017), conținuturile cursurilor *Securitatea traficului rutier și Protecția civilă și apărarea împotriva incendiilor* vor fi predate în baza principiului integrat. Profesorii, vor explora oportunitățile oferite de curricula la disciplinele *Educația civică, Fizică, Chimie, Biologie, Educația tehnologică, Educația fizică, Informatică* pentru formarea la elevi a atitudinilor și deprinderilor indispensabile unui comportament responsabil în diferite situații de viață, utilizând seturile didactice și varietatea tehnologiilor educaționale disponibile.

Pentru asigurarea eficientă a procesului de formare la elevi a comportamentului responsabil la traficul rutier și în caz de situații excepționale, în Planul anual de activitate al fiecărei instituții de învățământ va fi inclus un compartiment special cu tematica "Asigurarea protecției vieții și sănătății copiilor" (reieșind din prevederile p. 1.6 al Planului-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, anul de studii 2017-2018 al Ministerului Educației).

I. Formarea atitudinilor și deprinderilor de comportament responsabil la traficul rutier va fi realizată în clasele I-IX, în cadrul a patru ore de *dirigenție*, desfășurate în ajunul vacanțelor, ținând cont de prevederile Curriculumului *Securitatea Traficului Rutier*. Diriginții sunt liberi să adapteze conținuturile respective la particularitățile psihofizice ale elevilor, precum și la situația specifică localității, sezonului.

La nivel instituțional, managerii educaționali din învățământul secundar general vor programa și desfășura suplimentar următoarele:

- **Decada Circulației Rutiere** (01 – 10 septembrie), care va include pentru elevii clasei I lecții tematice „*Fă cunoștință cu polițistul tău!*” cu participarea reprezentanților poliției locale. În cadrul orei respective învățătorii claselor I vor elabora împreună cu părinții și elevii cel mai optim traseu de parcurs (din punct de vedere al securității și duratei) pentru a ajunge de acasă la școală și retur, convenind asupra necesității respectării stricte a acestuia. Decada va mai include desfășurarea a diverse activități extrașcolare (concursuri pentru elevi pe teme rutiere: desene, fotografii, spoturi video, victorine, competiții la ciclism ș.a.), în vederea actualizării cunoștințelor elevilor în domeniul respectiv și motivarea pentru un comportament responsabil;
- **Ziua Mondială de Comemorare a Victimelor Accidentelor Rutiere** (a treia duminică a lunii noiembrie), în cadrul căreia se vor desfășura discuții, mese rotunde, acțiuni de comemorare și ajutorare, având drept scop promovarea atenției în trafic, precum și formularea de către elevi a judecăților de valoare cu referire la consecințele inprudenței în trafic;
- **Săptămâna mondială pentru siguranța rutieră** (aprilie-mai, conform orarului aprobat anual de către Comisia Economică pentru Europa a Națiunilor Unite) care presupune organizarea unei serii de activități și acțiuni tematice în vederea sensibilizării tuturor participanților la traficul rutier privind importanța respectării regulilor de circulație și adoptarea unui comportament preventiv în trafic;
- **Ziua europeană a siguranței rutiere** (6 mai) care presupune desfășurarea acțiunilor de sensibilizare a factorilor de decizie cu referire la crearea condițiilor de siguranță tuturor participanților la trafic, în special celor mai vulnerabili.

La nivel teritorial și republican, în parteneriat cu structurile de stat și organizațiile nonguvernamentale, vor fi organizate: **concursul** „*Securitatea la trafic înseamnă viață*”, **campanii de prevenire** a accidentelor rutiere ce au loc din cauza vitezei excesive etc.

II. Formarea atitudinilor și deprinderilor de comportament responsabil în caz de situații de risc sau excepționale (*incendii, inundații, cutremure, alunecări de teren etc.*) va fi realizată la orele de *dirigenție* în clasele II și IV (prin activități cu durată de până la 20 min.) în baza *Programului de instruire la Protecția Civilă și apărării împotriva incendiilor pentru învățământul primar*; în clasele V-XII - la disciplinele *Educația civică, Fizică, Chimie, Biologie, Educația tehnologică, Educația fizică, Informatică* și în cadrul activităților extrașcolare planificate anual la nivel de clasă/instituție.

Achizițiile teoretice vor fi consolidate prin antrenarea anuală a elevilor în activitățile de simulare, organizate de către structurile educaționale în comun cu serviciile teritoriale de protecție civilă și situații excepționale. Se va ține cont ca conținuturile *Programului de instruire la Protecția Civilă și apărării împotriva incendiilor pentru învățământul gimnazial și liceal*, adaptat la particularitățile psihofizice ale elevilor, precum și la situația specifică localității, sezonului.

La nivel instituțional, managerii educaționali vor crea Comisia pentru situații excepționale și formațiunile nemilitarizate, conform prevederilor Regulamentului cu privire la formațiunile nemilitarizate ale protecției civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 249 din 4 mai 1996.

În același sens se vor proiecta și desfășura diverse activități extracurriculare, precum urmează:

- **antrenament** de evacuare (metode de acțiune și comportament) în caz de situație excepțională **la nivel de clasă** (o dată în perioada septembrie - decembrie);
- **antrenament** de evacuare (metode de acțiune și comportament) în caz de situație excepțională **la nivel de instituție** (o dată /semestru);
- **antrenament „Atribuții și acțiuni ale efectivului instituției de învățământ în caz de situație excepțională”** (1 dată/an);
- **antrenamente pentru elevii claselor IX-XII de acordare a primului ajutor premedical** eventualilor sinistrați în caz de situație excepțională **la nivel de instituție** (o dată /semestru);
- **participare la Ziua Protecției civile** desfășurate la nivel de localitate, raion;
- **simularea inopinată** a situațiilor excepționale pentru evaluarea rezultatelor antrenamentelor realizate (2-4 ori pe an la nivel de instituție, în dependență de rezultatele obținute);
- **excursii tematice la Școala Securității**, structură a Serviciului Protecție Civilă și Situații Excepționale (str.Poamei, 21, mun.Chișinău) în baza programării prealabile la **tel. 022 52 37 62**.

Instituțiile de învățământ se vor implica activ în elaborarea și realizarea unui Plan de acțiuni pentru reducerea riscului de Dezastre la nivel de comunitate.

La nivel teritorial dar și republican – suplimentar, vor fi organizate: concursul echipelor tinerilor pompieri, concursuri de desene cu tematica „Focul – prieten și dușman”, campanii de prevenire a incendiilor, reducerea riscurilor de dezastru etc.

Suplimentar, directorii instituțiilor de învățământ vor organiza, în special în ajunul vacanțelor, activități de sensibilizare a părinților cu referire la riscurile pe care le comportă lipsa de supraveghere a copiilor.

În perioada 25-31 mai 2018, în comun cu structurile teritoriale ale Poliției Rutiere, ale Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale vor fi desfășurate *lecții de securitate publică* axate pe formarea la elevi a atitudinilor și deprinderilor de comportament responsabil în caz de situații de risc specifice

perioadei estivale. În cadrul acestora, specialiștii angajați ai structurilor de resort vor prezenta blocuri informative relevante în care se va aborda, multiaspectual, securitatea copiilor.

Activitățile vor fi monitorizate de către ME și MAI.

- **Sugestii privind asigurarea normativ-didactică**

1. Legea ”Cu privire la protecția civilă” nr.271-XIII din 09.11.1994.
2. Regulamentul Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.357 din 13.05.2009.
3. Regulamentul privind instruirea în domeniul protecției civile aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 282 din 14 martie 2005.
4. Regulamentul cu privire la formațiunile nemilitarizate ale protecției civile aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 249 din 4 mai 1996.
5. Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, aprobat prin ordinul Ministerului Educației nr. 180 din 29 martie 2017.
6. Repere metodologice de organizare a procesului educațional în învățământul preuniversitar pentru anii de studii 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016, 2017-2018 la disciplinele școlare tangente (pagina Web: www.edu.gov.md).
7. Curriculumul *Securitatea Traficului Rutier*, Chișinău 2006.
8. Ghidul didactic pentru învățătorii claselor primare “Securitatea circulației rutiere”, Centrul de Comerț, Reclamă și Editare “Presa”, 2007.
9. Programul de instruire *la Protecția Civilă și apărării împotriva incendiilor pentru învățământul primar, gimnazial și liceal* aprobat prin ordinul comun al Ministerului Educației și Ministerului Afacerilor Interne nr.669/136 din 21.08.2009.
10. Materiale didactice-suport amplasate pe pagina WEB a Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale: <http://www.dse.md>, Link: Supraviețuire (Adulți, Copii); materiale video.
11. Filmulețe elaborate în cadrul proiectului REPEMOL și distribuite în instituțiile de învățământ în cadrul Campaniei “Prevenirea accidentelor la copii” (martie-mai 2017).

DIRECȚIA ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR,

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII